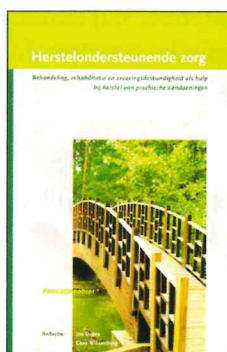

Jos Droës, Cees Witsenburg, red.

Herstelondersteunende zorg. Behandeling, rehabilitatie en ervaringsdeskundigheid als hulp bij herstel van psychische aandoeningen. In de reeks: Passagecahier

Uitgeverij SWP, Amsterdam 2012

255 pagina's, ISBN 978 90 8850 298 9, € 25,90

William Anthony, directeur van het Psychiatric Rehabilitation Center in Boston, definieerde herstel al in 1993 als 'een intens, persoonlijk en uniek proces van verandering van iemands houding, waarden, gevoelens, doelen, vaardigheden en/of rollen. Het is een manier van leven, van het leiden van een bevredigend, hoopvol en nuttig leven met de beperkingen als gevolg van psychiatrische handicaps. Herstel betekent je ontworstelen aan de rampzalige gevolgen van je psychiatrische toestand en ontwikkeling van een nieuwe betekenis en doel in je leven'. Deze benadering is de leidraad geworden voor een wereldwijde herstelbeweging die vooral wortel heeft geschoten in de Angelsaksische landen.

Het boek *Herstelondersteunende zorg* laat zien hoe het met herstel staat in Nederland. Het is een bundeling van eerder verschenen artikelen in het *Tijdschrift voor Rehabilitatie* en *Maandblad Geestelijke volksgezondheid*. In de hoofdstukken wisselen theorie, praktijk en patiëntperspectief elkaar af. Passend bij dit onderwerp begint het boek met dat laatste, het perspectief van een patiënt, die treffend beschrijft hoe bij de eerste opname voor een psychotische stoornis de afbraak van haar waardigheid begon en hoe de psycho-educatie ertoe leidde dat ze vaststelde dat alles wat je denkt onzin kan zijn en daardoor haar identiteit verloor. Dit verhaal staat voor wat in dit boek wel de contrapro-

ductieve houding van de psychiatrie wordt genoemd.

Drie aspecten van herstel worden onderscheiden: gezondheid, rollen en de persoon. Herstel van gezondheid is het domein van behandeling, die gericht is op het afnemen van de symptomen. Dit domein wordt in de herstelliteratuur nog wel eens overgeslagen, maar krijgt in dit boek terecht veel aandacht. Herstel van rollen is het domein van de rehabilitatie en stigmabestrijding. Hier is werk aan de winkel voor de psychiatrie, die zelf sterk stigmatiserend blijkt. Het herstel van de persoon ten slotte is het unieke proces van ieder persoon zelf, het herwinnen van de identiteit, van rollen en persoon. Een herstelgerichte behandeling kan dit niet bewerkstelligen, het kan er wel aan bijdragen dat de vrije ruimte wordt gecreëerd waarin dit herstel plaats kan vinden.

Er is veel aandacht voor de rol van de ervaringswerker, met een pleidooi deze niet te zien als bruggenbouwer, maar vooral als bondgenoot van de patiënt.

Al met al een boek dat de lezer in enkele uren bij brengt in het debat over herstel in Nederland. Er is wel veel overlap, de definitie bijvoorbeeld waar deze recensie mee begint, kwam ik vijf maal tegen. En sommige besproken zaken zijn nu al achterhaald, zoals het bestaan van een aparte rehabilitatieafdeling, een contradictio in terminis lijkt mij.

RENÉ KEET